ՓԱՐԻԶ – ՏԱՐԻ – ԹՒ 1074 – ՇԱԲԱԹ – 10 – ԱՊՐԻԼ – 1871

ԳԻՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԻ

Ֆարիզեն գիւղերը համար 180 ֆր.
» Վերսայ » 10 մարկ
Ալէքսանդրիա եւ Օրլեան » 90 ֆր.
» Վուտուար » 3 մարկ
Առանձին թիւերի գինն 50 փարա
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 փարա, երկու անգամի համար 2 փարա, եւ երեք անգամներու համար դատ ստակագիրեն կ'ելլայ

ԱԼԱՒԻ

ԼՐԱԳԻՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Դուրս գալով լրագրայ համար. Խմբագրութեան վրայ կ'ը

Լրագրոյս վերստնին նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խնդրագիր —Տնօրէնին պիտի ուղղուի, կ' պարտի Ցմեխիլ իսան Մասխէ գրասենեակը։

Ձամբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր

ՓԱՐԻԶԻ 10 ԱՊՐԻԼ

ՓԱՐԻԶԱԲՆԱԿԱՆ

Հիւսիսային կառավարութեան Գաշտնական Օրագրին ապրիլ 10 թուով հրատարակած մէկ յայտարարութեան քաղաքացիը բերած էր մեզ, որով վէրացյալ կառավարութիւնն ու ազգային ժողովը իրենց վրայ եղած հակագիմական կռիւները ցրելու եւ Գնաքօղմեան կոյսութիւնն կամաւորիլ որ եւ է միապետութիւնն հաստատելու դիտաւորութիւնն չունենալնին հասկցնելու կոչ ուղարկին։

Անհաւատիկ միշտ յայտարարութեան ամբողջ պատճէնը, որ չէ կըրցած հանրապետական փարիզցոյ կառավարները բոլորովին փարատել։

«Ինչո՞ւ եւ մեղադրելու կառոյց մը մահագին կասկածներուն մէջ կեղծինը որ հնար լինէր մեզ մեր ձայնը փարիսի ժողովրդեան լսելի ընել, եւ անդրադարձի կրնաք չմեղադրած ազգամիտ մարդոց բարի դատաստանն ու ուրանալ խոհութիւնն օգնութեան կոչել։

«Ինչպէս ամն ազգամիտ եւ խոհական մեծագոյն մասը չհամակրելու ամէն մէկ խուովարարները դադրելու, եւ կը թողան որ իր վրայ իշխեն։

«Կը մեղադրէ՞ կառավարութիւնը թարիզն ներկելուն համար։

«Ոչդ կը մտնայ որ կառավարութիւնն ապրելու պահպանելու գործոց հրատէր կորզած օրէնքը գործադրելու, եւ ամբոխ մը ապատեղ, միանակ ձեռնէ եւ խուովութեան ձեռքը մատնուելէ առաջ՝ պատասխանեցաք քաղաքական մեծ ազգային ժողովին գոյն։

«Ո՞վ կը հաւատայ ասկայն, նոյն իսկ ազգային ժողովը՝ որ ընդհանուր քուէարկութեամբ ընտրուած է եւ իր էութեամբ հանրապետական քաղաքականութիւնը կը ներկայացնէ, բուռն յարձակումնոց եւ ամենամեղսագործ դէմ պատասխանութեանց նշանակ եղած է։

«Կամրջաստանին զոյն թէ հանրապետութիւնը դատապարտելու. եւ ճնշման դիրքակը պարզելու վրայ է. ամէն օր կը ծանուցանեն թէ թշնամեր մը հրատարակած է։

«Այս ախտը դրդապատճիւններն հերքման արժանի չեն եթէ զանազանք ընդունել ուզող դիւրահաւատութիւնը վտանգաւոր դէպքերու մէջ ծագում չառնելու, դուր պէտք է յաւ յայտնել որպէս զի անոր հիմ եղող քաղաքական սխալն ստգտուըտի։

«Փարիզ հանրապետական է։ տեղաւեղիներ Ալին ցնծագին ազդարարին հրատարակեց զոյն, եւ իրմէ ետեւ հանմոյն գաղղիա ալ ընդունեցաւ։

«Ցանուն հանրապետութեան եր ալ ազգային պատգամաւորութեան կառավարութիւնը պայքարելուա թշնամեները, եւ անդամատեղ գաղղիա ինքիրեն ուէր եղաւ վճռորոշ ցնի վերջ դնել հակառակական քուէով եւ անկէ ելած ժողովին դատարմանին։

«Աչ հանդիսաւոր պահուն մէջ հանրապետութիւնը կրնար վճռաբանութեան ենթարկիլը վտան դի տեղեկութիւնք կը ստաժամանակեայ կառավարութեան ձեռ օրինաւոր կառավարութեան ձեռ, եւ ամենուն կրնայ ծանր, եւ կառավարութեան ձեռքին վրայ վճռաբանութիւնը հասչի թոպուր։

«Մինչեւ այն ժամանակ հանրապետութիւնը պահելու եւ դրդռաչելու պարտաւորնց, եւ ինքն ալ պաշտպանել եւ. յարգ նէ տալ խոտացող։

«Այս ուխտն ընդունելեցաւ, բրնեցաւ եւ անկնդատելու պիտի բռնեսի։

«Ժողովին մեծագոյն մասը, էապէս պահպանողական, կը հակնայ որ իշխանութեան անձնական հետամտութենէ աւելի ազգութեան բան չկրնայ լինիլ երկրին համար. ուստի զգալնօք կը մերժէ կայսերականութեան վերանորոգումը. եւ համոզուած լինելով՝ որ ազիչ հետամտութիւններն ալ պատահման նշան մը կը լինին, պարհնչատարտ կասխատի՝ մեղ քնկճող դժբաղդութեանց դէմ հանգիստ ազգին հաւաքական ջանքը դնելը որ մի եւ նոյն չահով միացած, նա միայն բանական հզոր է յաղթելու այն զարհուրելի մրրկին՝ զոր կայսրութիւնը, թշնամեյն արշաւանքն եւ ներքին խռովութիւնը մեր վրայ ստեղծին։

«Մեզ ոյս է քաղաքական պիծը, ոմի իրաւունք անեն մեղադրելու՝ ինչպէս չճանչնալու, որ սաոր իշխանութիւնն տարբեր՝ հանրապետութիւնը կարծանել է, որ ազգին մեծ մասին համաձայնութեան վրայ միայն հիմնեալ է։

«Հանրապետութիւնն ու օրինաւորութիւնը ներկայացնող ժողովին, եւ կառավարութեան անձնաւորութիւնն ազգ զիրար ուժեղ չկրնար չինիլ։

«Փարիզ կրցաւ դառնալ իր վրայ դրած գժնդակ սէրերը. կը տեսնէ անանց դարձէն որ պիտի մնայ ջին ժամանակ նամանդներն են, Համախոհ՝ ըն են, եւ անոր վերագարձը կը պատրաստեն. Գուլխարներուն վրայ մարդիկ ոտաններնուն մոդելով, տանները լուսաւորելով դարձի կ'ըսկրին. իրենց բոլոր դրամները կատարած ուժը պայտելու մէջ է։ Թէ որ իրենց դարձին իչխանութիւնը չտրտնանչէ, աւերման եւ մահատան իչխանութիւն մը պիտի լինի, եւ Գաղղիա ամ մօտալի ատենապետութեան մէջ պիտի կրնչի։

«Ես այլ մարդոց համար է որ ընդհանուր քաէարկութեամբ ընտրուածներուն զէմ տարագրութեան մահուան եւ ընչից զրաւման դատաստանի գործ արաի։ Ոչոյս համար է որ մեր թերդիրը կրկ եւ ուժգ կը ժայռի գէն, մեր զօրագլուխները կը մոլեռանին։ Ապագայ սերունդը հատուած չպիտի ուղէ. ապչնչով պիտի հարցնէ ինքնիրեն իմչ ինչպէս այս վայրագ մարդկանութիւնը արած մը հնարաւոր եղաւ։ ի՞նչպէս փարիզի ուչիմ հայրենասէրը եւ օրինապուրծ արդ ատրութեան նախանձախնդիր ժողովուրդը անմիջապէս չէ պատճառած օրինաւոր իչխանութեան դատարկին նկատք, որ միայն կրնայ տալ իրեն խաղաղութիւն, ուշխատութիւն եւ ազատութիւն։

«Մենք այս ժամն տոհզդական է, ոչ միայն ամենի եւ աւերատի այլ եւ ազատին յարձակազական յուսադարձը, Գաղղիոյ վախճանը պիտի բերէ հարկաւ այս բուռն միճակին երկարելը, Մեծ յոյս ունիմքոր վերջը մատնցած է։

«Ժողովը, իր վրայ եղած դրպատատութեանց հակառակ՝ անկողմնակալութեամբ յառաջ կը տանի քաղաքական օրինաց վրայ միճապատնութիւնը, եւ այս ազատամտութիւնը պատուտակ բանելով փարիզի հատատրակութեան իրաւանց օրինաւորապէս դատնալը հոս չդիզեր։ Գաղղիոյ միացեալ երկրներուն պէս փարիզ ալ իր քաղաքային որոճնութիւններուն պէտք էր վայելէր, եւ պիտի վայելէ։ Բայց պէտք է ճանաչել որ այն ազատնութիւններուն բռնութեան գործիք կը լինին եթէ օրինաց սահմանին մէջ չպատժուին, եւ եթէ հատարակչին իշխանութիւններն իրենց օրինաւոր հեղինակութիւնը չդործածեն թէ՛ փարիզի եւ թէ՛ բոլոր երկրին մէջ։

Գերմանիոյ եւ դչխաւորապէս Պաւիէրայի մէջ Գաղղիո անախորժութեան վարդապետութիւնը ծանր հակատակութեանց առիթ եղած է Նախկինապատ եւ ստատուածաբանից ու պետնոց մէջ։

Նախկինապանները անախորժութեան չերմպաշտպան կոնդնեցուցած հալածանք հանած են հակակարծիք պետնոց եւ ատոռ ամատրանց դէմ, եւ դանոնք դպրոցներէն ու համալսարաններէն վանելու կաչխատին։

Ամէն հատարակաց կարծիքը յուզուելով Մունիխի բնակչաց երեւելիները ժողով մ' ըրին, եւ ուղերձ մ' յատարագրելով կառավարութեան մատուցին, խնդրելով որ անգրաչնեայ քարոզութեանց եւ ջանից առջեւ արգելք դնէ, եւ անոնց վատնգաւոր հետեւանքն ազդու միջոցներով ոչնչացնէ, մանաւանդ. Հատարակչին կրկին խնդրին վրայ Միանգամայն կը պատճառնին որ ատրութեան եւ նկնկոյտ յարաբերութիւններն օրէնագրական ճանապարհ վերատին կոնդնատրելու համար հարկ եղած օրինաւոր միջոցներն ի գործ դրուին։

Ընկերակցութեան լրագրին խօսքին նայելով, Հռոմի երիտասարդաց եւ մայրաքաղաքին խաղաղ կառավարութեան ձեռքն անցնելովը Գաղղիո սահմանած նոր կայսրութեան վրայ Գաղիերայի կառավարութիւնը կարծիք ատրութեանց մատնուելէն զգուշանալով՝ ի չօ ամ փոխադրութիւնը կը վատթարնէ, ոյսպէս դի գեսպանաժողովին դումարման ժամնակ սորչէն կատարած իրաղութիւն մը լինի։

Հռոմի Օսէրվատորէ լրագրին ապրիլ 4 թուոյն մէջ հրատարակած քահանայապետական կնդակ մ'Ցլնելնի հանդիսակ Հայոց ըլած կամոլիկոսական նոր ընտրութիւնն անվաւէր եւ հերձուածողական կը ճանչէ, եւ կամոլիկ Հայոց պէտիկոյ միակ օրինաւոր կամոլիկոս կը ճանչէ եւ կը ըրատարակէ Հասանեան էֆէնտին։

ՀԵՌԱԳՐԱՆԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 17 ապրիլ իրիկուն.

Ընդաժողովական մասնախումբին Գաշտնական Օրագիրը կը ծանուցանէ թէ պէլճիոյ դեսպանատունը իժող ազգային պահպանին պինուորաց մէկ քանին բանուելով դատաստանի մատնելնուն, միւսներն ալ կը վերատեղի։

Պրիւսել 18 ապրիլ.

Հայաստանեան վիրջնական գաղատրութիւնը չինող լեպտր դեսպանները այսօր գումարելեցան, եւ նոր սահմանագիրին վերաբերեալ խնդիրներով զբաղեցան։ Դատական խնդիրները ծանր յառաջ կերթան։

Փարիզ 18 ապրիլ.

Երէկ մեծ ժողով կար մ'եղաւ։ Ազնիէրի վրայ յարձակում եղաւ եւ յարգաժողովականը իրենց գերքերէն գաղուեցրնցան։

Այս օրէն ետեւ յեղափոխականք նորէն դրաւելին ձեռնի ալ եղերքը, եւ թնդանօթներ դրին, որք գերքի հրապարակին Միքրայիեօգները ըսուցին։

Ժընըվիյէրի դ.պէռնը կը ամբակուծէ գլխերը. Վէրսայլի զօրքն յառաջ կը քալէ. Սէնի մանենայէ հըրացանի կռիւն անդադար կը շարունակէ, բայց արդիւնքը յեղափոխականաց համար անյաջող է, որք կատաղութեան գրիսծ զօրութենից առջեւ մեծ դժուարութեամբ կը դիմանան։

Փարիզ 18 ապրիլ երեկոյ.

Վէրսայլի զօրքերը յարձակում մը րին. այլ դրաւած դիրքերուն վրայ կը մնային. Երկու բանակներն Նէօյի—Ժամէի կոյփով բաժնուած են իրարմէ. Փօրթ մայեօյի կամուրջը Վէրսայլեաց ձեռքն է, եւ Ցեմզըրայէնի բոլոր ջանքն անօգուտ դէմ է. այս զօրապետը միշտն միշտ օրեյ... եւ կեդրոնական կոմիտէն... Յեղափոխականաց կորուստը մեծ է։

Փիէն Բիւսլիբ լրագիրը կ'ըսէ թէ Սէնի—Անթուանի, Պէլվիլի եւ Մոնմարթրի արուարձաններուն վաչաները մեծ վնասուածութիւն կրեցին, կ'սկսին Յեղափոխական մասնաժողովը կը ծանուցանէ թէ 4.400 պատերազմիկ առ մի. 900 վիրաւոր վառօդ եւ խիստ շատ հրացանի փամփուշտ գտնուեր է փաբրիզի մէջ։

Վէրսայլ 19 ապրիլ.

Երէկ Փարիզի մէջ խռովութիւն ծագեցաւ. բայց բարեկարգութիւնը կատարելապէս վերահաստատեցաւ։

Փարիզ 19 ապրիլ առաւօտ.

Երէկ երեկոյ վէրսայլեան Նէօյի կը յեղափոխականաց յառաջապահներուն վրայ յարձակեցան եւ ճեղքուեց 100 մէթրօ եւ բերին։

Մի—Ջ'օրսայ եւ Գրոնէլօր յաղթեցին համեմատ հաշտութեան ծրագիրը կը պաշտպանեն։

«Հանրապետութեան պահպանութիւն, Գաղղիոյ ամէն քաղաքաց Թաղական մասնաժողովներ կազմելու իրաւունք, ազգային պաշտպան զինուորաց իշխանութիւն, ազգային եւ Թաղական երեւփոխանութիւնք եւ կատարեալ անկախութիւն։

Պերլին 19 ապրիլ.

Ընդհանրապէս կը կարծուի որ հաշտութեան վերջնական դաշնադրութիւնը շնորհ գծագծմանադրին բէշ օրէն իր գործը կ'աւարտէ։ Նոնակցութիւնները միշտ գրով են. Հաշտութեան նախապէս պայմաններուն վրայ մինչեւ ցարդ բնաւ շարժում մը եղած չէ Գաղղիոյ Նոր լրագիր Վէրսայլէն բեր առած կը ծանուցանէ թէ Ներքին գործոց պաշտօնէից Գ. Բիքարի հրաժարումը կատարուած իրողութիւն մ'է։

Վէրսայլ 20 ապրիլ երեկոյ.

Յեղափոխական մասնաժողովին երէկ երեկոյան հրատարակած պաշտօնական լուրերը, որ կ'ըսեն թէ Փարիզցիք 18էն օրը կորուսած դիրքերը նորէն ձեռք ձգած են, բացարձակապէս սուտ են։ Փարիզցիք Սէնի ու կղզին քու եղան եւ Նորէն Ասնիէր դառնալու փորձ չըրին. որովհետեւ Վէրսայլեցիք երկաթուղեան կոյսերը ինչ ունին նոր գրաւեցին կամուրջին մօտերն ամրացուցին։

Լոնտրա 20 ապրիլ.

Տէմպէնկեր եւ Բէյլգրեդ գաւառակաները բռնագրաւած հակակշռական սասանիկ յարձակում մը ծագեցաւ բոլոր Գերմանիոյ մէջ։

Լոնտրա 20 ապրիլ.

Կը փափաքուի որ Փարիզի պաշտօնեութիւնն Անգղիոյ միջնորդութեան վրայ ազդեցութիւն մը ընէ։ Գաղափարը Նապոլէոն կայսրը Զայլըհըրսթ աղարանքէն մեկնեցաւ։

Լոնտրա 20 ապրիլ.

Զամ. Փոխ.	44½	
» փոխ 1865	62½	
» » 1869	54½	
Անգղ. փոխ.	93½	
Օսման. Պանք.	51½	
» խառն	55½	

Մանչէսթր 21 ապրիլ

Բամպակ Մ. Ն. Թ. 7½—7¾.
Ծախուած 40000 հակ.
Խնդրոյ հակամէտ

Մարսիլիա 21 ապրիլ.

Ցորենի Թուրք շատ ուզուելու կուգան.

Բէրտ Պաստապանի բարակ		427½
» » երկրորդ տեսակ		400

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՊԱՇԱՐԸ ՈՍԿՒՈՅ

9 ապրիլ	աղբամ երեկոյ	49	33
10	չորեքշ. առաւօտ		
	բացուելու	49	33
	կէսօր	49	29½

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ըստ Սուլթանին Արաբին ատենակալս Նէֆէէս փաշային Եգիպտոս երթալը, Տաճկական յարդարան լուրերն նայելով վէհ. Ցուլթանի կողմէ խորհրդոյն յանդիմանական հրահանգաւ մը տանելու համար է, որ Խտէվին մատակարարն դարձ ինչերն երեր մոլորեցուցեր եւ Գոզզալցի Ցէլո յեքիկոս թեան հետ պայմանագրութիւն մը կնքելու։

Լրագիր Հէրալտ լրագիրը կ'ըսէ թէ Թիֆլիսի Գրիգորիոս Պատրիարքին մարմինը Հելլենական իշխանութեան յանձնելու ապացույց վախնալ չէ Ռուսիոյ կառավարութիւնը, եւ հաւանական ալ չէ որ փոխէ։

Նոյն լրագիրը կըսէ նաեւ թէ ռուսական կենսբըշտութեան իշխանն Ըմբռնում հաստատուն ալս կողմնակալ նախ առ փող գիրեր է, ուսկից ալ ընդհատումը մինչեւ գիրքը, որովհետեւ այդէն անդամ մը զոյն պատասխանատու ստանանք Թեդրօրազուպլի մէջ է։

Իսկ կ'ըսէ Ռուսիոս կարծեմ ժամանակ եղոյմէն ընդունելով հայք պայմանքը ալենի առաքելի նոյն կորզելով մէջ ինչերնէրը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երեսփոխանական Ընդհանուր Ժողովն երէկ գումարուեցաւ, եւ քննելով Հինգշաբթի օրը կը կազմուելիքն իր յանձնաժողովին պատրաստած վերագննման, Ուսման պայմանաւ երեսփոխաց կողմանէ թեան ընդունուած եւ քննութեան առած էր, եւ ձգեց։

Այս երկրորդ հակառակն քաղէն է, որով երեսփոխանութիւնն երկու բարտ հակառակ ապաշխարիներէ, ուսկից առաջինը եւ ամենը, ընդմէջ կարենալ ապագայ օրէնքներն երկու կողմի հակառակ ապագայ կը պարտութեան երկու ալ միայն փառաբանեալ։

Այս կարևոր խնդրոյն վրայ մեր խորհրդածութիւնները ուրիշ առթիւ կը թողունք։

Պրուսայի Հրաժարեալ առաջնորդին փոխանորդ եւ ձեռնտուն Թոդռազեանն Արիստակէս անուն խոստովանող եւ բարոյս վարդապետը կ'ըսէ թէ բերել տալու համար վարչութեան պատասխանատուն Բ. Դանիէլ Հրամանութեան կը ուղարկէ Պրուսայի կառավարութեան սկիզբը կրկին վարդապետը բանէ կը Պոլիս գրէ։

Ուրիշ դաս խոստովանութեան ուսումնարանն պարապելու եկող քանի մը աաղջերց համար ալ Բ. Դանիէլ Հրամանը դէպ կառավարութիւն, որպէս զի մինչեւ որ անոնց վրայ մէկը երանելու ներկայանէ, ազգային գործոց խառնուելէ արգիլուին։

Կը լսենք թէ Արմաշու միաբան Գաղափարեան Գրիգոր վարդապետը, որուն ծնողքը կ'ըսեն թէ կաթողիկէ են, անգամ անոնց հակառակութեան գլխէն է, բայց չէ ընդունուել անոնցմէ։ Ցնոյն հարուստ գլխարք ընդունուել է անէն եպիսկոպոսակ օժտելու հը'ն գրուած է, որպէս զի Ս. Փրկչին տաճարն ընծայել եւ Ցէբէրի նոյնը Ու Հայաստանի Հերթնախանութեան արտաքին միջոց փորձէն եւ կատարեալ անդրանիկ մը գտնելու։

Կը լսենք թէ Աւագ Հինգշաբթի երեկոյեան Խասգիւղի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ քահանայէ մը Թէյնաստնեալ անձը վարչութեան բողոքատած եւ գլուխ խնդրած լինելով, վարչութեան տրամադրած համաձայնը, Ս. Պատրիարքին եւ երկու եպիսկոպոսապետ առ ջեւ գործը դատուեր եւ հաշտութիւն եղեր է, ուղղուելով որ վաղ առաջ եկեղեցւոյն բարեպաշտ սրբազանը քահանայն կողմէն յետս կոչման ծանուցանէ։

Ազգային Ցնուուկան խորհրդոյն հետեւեալ յայտարարութիւնը պաշտօնական հրատարակութեան յղեցին Ազգային Թաղական խորհրդոց։

Մեծապատիւ Առեւտրական Թաղական խորհրդոց.

Բէլեւ Թաղապետական ժողովոյ որոշման համաձայն Վերջնական ընդհանուր որոց համարման գործն Ազգային Ս. Ցառ. [illegible] 133 համար [illegible] գրով Թաղական խորհրդոց յանձնուած էր, եւ Ցնուուկան խորհրդոյ կողմէ որոց անգործադրին յաջորդուած էին յատկացոյն, սակայն Ցնուուկան խորհուրդն ցաւօք կ'զգայ որ իր անհնարութեան եւ Թաղական խորհրդոց կողմէ տրուած խօսակցութեան հակառակ, գեր այս հաստատուն գործողութիւն մը չէ, գեռ շատ Թաղերու մէջ գրեթէ բնաւ ձեռնարկուած չէ հաւաքման գործին։

Անձնական գործոց պատճառաւ Պատրիարքարան գիրքը ազգային [illegible] բաղկիս բերող այսպիսին առ քըզ վեճարած չէ, եւ երբ Ցնուուկան խորհրդոյ կողմէ կ'զգայ [illegible] բերող պարագն հաստատունեան։ Ասոր համար ազգային տուրքը ամսագրիր կենթաններ բերեք երբ Թաղական խորհրդոց կողմէ պատճառաւ եւ կ'զգան գրնին հաւաքման այս հրամանին վրայ։ Ինչ ակն ես այս արդեօք վեճերին մէջ կը գտնուի ներկայ առաջուան ընդհանուր արդար հաւաքումը, մինչդեռ ամէն կիմասական անսպանութիւն պարագ եւ կատարեալ գործակցութիւն մը գանելու համար ալ բարեկ կ'կարոտի, մինչեւ Պատրիարքաբանի հաւաքական ասպեքտայիր կ'մասի եւ Ներկայ առաքուած ընդհանուր տուրքը չը հաւաքուած՝ Ներկ վրայ կ'ծանի, որով հաստատութիւնք երկուքը միանգամայն վրանական։ Նամար ասոնք ծանրութիւն կը կրէ։

Ցնուուկան խորհուրդն որու չափ եւ ամէն Թաղական խորհուրդ ամէն ազգային պաշտօնական մարմին պարտաւորութիւն ունի Ազգային Վարչութեան աջակցելու, խրայ այս վիճակը վարժմները համար կ'զգացուցի բոլոր Թաղական խորհրդոց ազգասիրական զգացմանը պառաւ եւ պարտուց զգացմանը հրաւէր կարդալ, եւ խնդրել որ ամենայն Ս. Պատրիարք Հայր չենթարկական խնամոյն համաձայն արոց մեր եւ Հայկաքեան հանդէսեան միջոց վառ առնելու առաջ համար գործը արդիւնաւորելու իրմադիտին իր Թաղին մէջ, եւ ազգին եկամտական վիճակին տանց այն կարեւորութիւնը, յորմէ միայն կախում ունի փոփոխումն ամէն բարեկարգութեան եւ գոր ընդունայն Վարչութեան մը հրապարակ կ'ունենայ երբ խոստացած է իր եկամտական կշիռը, երբ ինքնակալ գոյութենէ թողնուր կ'զգանալ։

Ցնուուկան խորհուրդն կ'ուզէ սէր յուսալ, որ իր չըլլաներականն պատասխանած խորհրդոց կողմէ անմեկնելի գործակցութիւն մը կ'գտնէ եւ որոց հաւաքումն իր կարեւորութեան արժանի բնակելն կ'հասնի, որով Ցնուուկան խորհրդոյն առաջ կ'ստանայ մեր անմնացութեան եւ ջանասիրութեան նոր ապացոյցներ տեսնելու եւ ներկայացնելու վարչութեան։

Ազգային Վարչութեան Ցնո. խորհրդոյ

Ատենապետ	Ատենադպիր
Ա. Յէնէյեան	Բ. Կոչապաեան

4 ապրիլ 1871
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ըսենք կրնան թէ ներկայ դարուս մէջ Հայերը շատ յառաջ գնացին, իսկ մեք եւ մեզ հետ շատեր կ'ըսենք ոչ, ընդհակառակն միշտ ետ ընդ ետ կը քալեն. Բայց որովհետեւ յառաջդիմութիւն անպաշտպան մէն է, մեք ալ խենդ հետ նոյն բառով կ'ըսենք՝ այո՛, Հայերը յառաջացան՝ բայց ո՛չ ի բարին։

Ինչ ցաւալի բան երբ մեք զմեզ կը խորհինք, երբ վարագոյր մը կը քաշենք այն ամէն անպատեհութեանց դէմ որոնք իրապէս մեր յառաջացութեան արգելքներ են։ Հեռաւոր միջնորդութեանց մեր անգորդ տանց հնարքները, այլ այն գիտակով միայն ցոյց կուտանք, յորում մեր ներկայն եւ ապագայն անիծելու կը ունենանք վարժարանն է այս վիճակը։ Իրաւունքիւր Ազգի յառաջադիմութեան ընդարձակ ասպարէզներս անձուկ յար կէն կրնալ չափուիլ կրնալ նկատուիլ, նորա չոյն ու բարին վարժարանք ազգի մի ապագայ ամէն գիտուածոց։ կանխատես մարդ արէութիւնն է, Այսպէս, ազգ մը երբ անբարեկարգ վարժարաններ ունի՝ անշուշտ վասնթար ապագայ կունենայ. իսկ երբ կարգաւորեալ վարժարաններ ունի, փառաւոր ապագայ կունենայ. Հայերը ժլատանայ երբեմն այսպիսի արմատուներ ունեցան, եւ ինչ որ մ' ո՛չ կրնան նորէն եւ ներկայս մէջ ունենալ. բայց առա՛ջ չեն ուզեր եւ չը կրնար. առաջին նշանն՝ Հայու ներկայ ձախող քաղաք յաջող բացը ի կերպարանաւ փարատել է։

Անկեալ ամէն ոք գիտէ. բայց ամէն ոք չի խոստովանիր։

Մեր ազգի վարժարաններուն առաջնորդ ամէն ձեռականն կեդրոնական խնամութիւնը այսքան քաղաքակիրթ են, ոչ ոք կրնայ ուրանալ թէ ինչ յառաջացութիւն կայ նոցա մէջ։ Ամէն ոք լաւ գիտէ։ Ազգն իր վարժարանները իրեն եւ հաստատութեան ձգած է, ոչ զանոնք հանելը Պետրոնեալ յարմարով ժխտելով է, իւրաքանչիւր ազգ իւր վարժարանաց համար առանձին Ռեժ ունի։ Հայն ալ 'ի նախնեաց իւր ցեղայի համար Լեզու եւ Նշանակութիւն ունի, եւ ինչ կրնայ ըսել վարժարանի մի Նշանակութեան ուսումն 'ի գաղ Ազնը թող առանձ մեր Հայոց լեզու «Լեզուն», Գերադ եւ Նշանակութիւն կը հետեւէին միշտ ատողին, Ատողին ամէն մէկ ընթացք կամ նորանալութիւն. Ինչպէս կ. Պոլսոյ ամէն Հայ օրիորդաց խորհին ու գլուխ նոյնպէս եւ մեր վարժարանաց միայ ու անիմ գոցուած է։ Ատողն իր զեղծմանց հետ բարեկարգութիւններ ալ ունի, եւ այս ոչ ոք կ'ուրանայ, բայց մեզ միշտ գեղծման քան բարեկարգութեան հակամէտ ենք։

Այսօր կ. Պոլսոյ շատ մը վարժարանաց մէջ «Թարամ կրօնագիտութիւն» Հայերէն լեզուն ալ դրկեալ ընկած է, կը սեւանայ մանուկ մը երկու ձեռքին մէջ երկու վկայականներ կամ. Գաղղիերէն Ջաճէրէն եւ այլն. ժամուկը երբու մայրենի կամ կը ծծէ իւրողին ատողին լեզուն, անոր կրթութեան, միշտ քանզի անկեալ հերեւէի ալ Հայերէնը իսկ է անոր Ատողէն կը մեծնայ, կուսանի մանուկը նա գիտութեան առացուած մը կուեցնայ պէսի վաճառէ, բայց ատողին միանգամ իւր յարաբերութիւնը միշտ ատողին հետ, իւր եղբայրութեան եւ ընկերութեան ատողին հետ, եւ այնա 'ի մասեաց ինչն իսկ ատող մը կը յիշի Հայու առաջ։

Մեր չէմբ բանր որ լեզուագիտութիւն չը ատոնք մեր մանուկներ, այլ այն է Նոյն Հայերեն լեզուինձագիտութիւն առնուն, քան զամեն լեզու Հայերենն աւանդել որոնց, միշտ Հայերէն եւ բէշ անդամ ատողի գիրքեր կարդան, ինչ է ատողին մէջ իժէն—Ին—ի, Հէ—Ինի, Ֆէլէ—ի, Բէ—Ի, բարձր գրքանիներ կան, նոյնը Հայ ալ ունի, Հայն ալ իւր թանկագին կրթարաններուն պատմագրաներն ունի, մէկ խաբում նախնի գրբուածոց մէջ ամէն ճոխակի յարմար բարձր հեղինակութիւններ ունի։ Մեր ուսանողաց ամէնամեծ յառաջադիմութիւնն այն է, երբ նոքա ալ ձեռքին մէջ Հայերէն մատենագրութիւն եւ ձախ ձեռքով ատողին գիրքեր բռներով, ալիսպէս Եղաւոր եղենն ուսման սրահէն, եւ ոչ թէ միայն ճանապէն թէ Հայաստ եւ Հայկնեաք էն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Կ. ՊՕԼՍԷՆ ՔԻՈՂԻՒՔ ՉԿՔՄԷՃԷ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ՀԱՆԱՊԱՐՀՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՕԼՍԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ԿԱՐԱՒԱՆՈՒՄԲ				
	ԺԱՄԵՐ			
	Թուան կառնիւմբէր			
ԱՐԱՐ	2	4	5	8
	առաւ.	առաւ.	իրիկ.	իրիկ.
Նեսի Գաւլէէն	7	9·45	12·25	3·10
Մարդոզ	7·19	10· 4	12·44	3·29
Ա.յոլէզեան	7·37	10·22	1· 2	3·47
Գիւղական Չէզմէճէ	7·49	10·34	1·14	3·59

Կ. ՊՕԼՍՈՑ ԱՐՑԱՒՅՈՂ ԿԱՐԱՒԱՆՈՒՄԲ				
	ԺԱՄԵՐ			
	Թուան կառնիւմբէր			
ԴԱՐՁ	1	3	5	7
	առաւ.	առաւ.	իրիկ.	իրիկ.
Գիւղ. Չէզմէճէէն	8·25	11·5	1·45	4·30
Ա.յոլէզեան	8 42	11·22	2 2	4·47
Մարդոզ	9	11·40	2·20	5· 5
Նեսի Գաւլէ	9·14	11·54	2 34	5·19

1, 2, 7 եւ 8 թիւ կառախաւմբերը չարչիաւն ամէն օրերը կերթեւեռկեն.

3, 4, 5 եւ 6 թիւ կառախաւմբերն ուրբաթ, կիրակի եւ Տաճկաց Նաւռոզ եւ Հայոց ամի օրերն երթեւեկութիւն մ'ունենալի կրնեն.

Ա.յս ցուցակին մէջ նշանակուած ժամերն եւրոպական են եւ կ. Պոլսոյ մէջինն ժամանակին վրայ հաշիւ եղած են.

ԱԶԴ

. . . խմբագիրը.

Պատուական լրագրիդ մէջ հետեւեալ ազդը հրատարակելիդ խնդրելով

Մնամք խորին յարդանօք
սիրոյ շնորհակալու Քոյդ
Ե. Նուբարեան

ԱԶԴ.

Ժող. Ընկերութեան 500 Օսմ. ոսկւոյ փոխառութեան կրկրդ վիճակահանութիւնը կատարուելոյս 'ի 4 ապրիլ կիւրակէ, յորում վաստկող թիւք հետեւեալքն են

Թիւ վաստկեալ.	դր.	ոզջ դրամ.
« Ա. 324	100	« «
« Բ. 35	80	« «
« Գ. 999	70	« «
« Դ. 131	60	« «
« Ե. 44	60	« «

Իսկ որոնք որ միայն իրենց մոտը դրամ պահած ընգունէն, ասոնք են. 610 602. 346. 172. 220. 406. 187. 599. 359. 225. 672. 56. 90. 418. 682.

Ազդ կը խնդրուի վիճակահանութեանս բաժնորդագիրը Ազգդ ապգաքնոց որ հարկն այս թիւերով ունեցած տոմսակներն ներկայացնել Տնօրէն Ժողովոյն 'ի խոր. վարժարան եւ ընդունել գրամներն

Նա եւ բացայայտ է մեզ բաժանորդ. չեզոք ուսումնասէր ազգայնոց ուշադրութիւնն հրաւիրել 'ի քաժանորդագրութիւն յիշեալ փոխառութեան, որ գաստիարակութեան մասոյ է նուիրեալ ասանալով տոմսակներէն որ կը դանուին Դուլումճի—Զարդին Աճիը—Զէյնկիի կոմը Դաբաղանճեան Աղբրեան ալայի թիւ 44 եւ Գալըգ—Բազար Լըմէքճեան Համիտճոմ ուղղի թիւ 152 խանութներէն.

Հեռեւաբար կը ծանուցանի որ հինգերորդ վիճակահանութիւնն ալ սկիսի կատարուի մայիս 2 կիրակէ օր 'ի ժամ 3—4 խորհրդարան Տնօրէնն Ժողովոյ 'ի խոր. վարժարան.

1871 ապրիլ 7 Նախագահ
Խորհրդ. Տ. Ժողովոյ Տ. Ժողովոյ
Պալատ ղրկց
Ե. Նուբարեան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս որ սրտին ունեցած էինք ծանուցանելա արդ ոյ հրատարակութեան առիթ տալի մ'առաջ, այսօր ահա կրնանք հրատարակել օգտակար մասնաւնիկներուն առաջին շրջանը, միչեւ այս հատորիկներէն ունենք շատոնց պատրաստ էին, սակայն մեծամեծ արդելքներ որոնց մէջ յիշատակելու է բերայի հրդեհը, արդելք եղան մինչեւ հիմայ 'ի լոյս հանելու. Ա.յս անգամ Գ. Յովհան Պէկկրճեան գործին չափ յանձնակատարութեան ամբողջ հոգը իր վրայ առած է անօրինակ ջանքով.

Առաջին շրջանը 8 հատորիկէ պիտի բաղկանայ, որոնց ամբողջին գինը մէկ ս. կէս ոսկւոյ մէ.ճիտիէ է. Առ այժմ 3 հատորը կը ծախուի ամէն գրաւաճառոց քով ամէն մէկ հատը չորս ու կէս գահնկանի.

Թ. Թէրզեան

ՎՐԷՐԱԿԱՆ
ՀՆԱՁԵՒ ԳՐՈՎ ԵՒ ՀԻՆ ՈՃՈՎ

ՆՈՒ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Պատկառելարդ, ղեզատիպ, ընակիր Թղթոյ վրայ, որ կը պարունակէ 36 երեսս.

Գինն 100 հատի 25 դ.

Կը ծախուի 'ի Պրատան փարիզու, Զաքմաքճըլար Հօգուշտ, թիւ 6. Ա. կոլեան խան, վերնայարկ, թիւ 13.

Շատ պէնղիներու համար՝ բան դըներն վրայ պիտի կըլլայ ըստ քանակութեան.

ՏԱՂՔ
ԸՆԸՍՐԼՅՈՒՆ

ՀԱՆԴԻՊՈՂ ԴԱՆՕԹՈՒԹԵԱՄԲՔ

Թարմանալոյ 'ի Հիւսէն Բնաբէյն

Թ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Հին Թուականի հռչակաւոր քըներիդակ քանաւաեզծներէն մէկին է Անակրէոն, եւ իր տաղերը՝ որ մեծ մասամբ սիրոյ եւ գինւոյ վրայ են, շատ վաղուց սիրուն եւ զմայլելի են.

Հայերէն թարգմանութիւնը, որչափ որ կրնայինք պատել Մենք, թողնուս թերշէանի յաջողակ գրչին եւ քանաւաեզծական կիրքի հաշակին ընտրելու բնագրին դէղերկութիւնն ու վաղկութիւնն ըստ կարելւոյն պահած է, որ իմարդանալիան մ'առաջին եւ ամենասկզբնաւոր պայմաններէն մէկն է.

Ամէն հայ դրասիաճառաց քով կը դտնուի գիր մեկ քառորդ Մէճլիսու

ՅԱՆԱՁԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հայկական Սալօններու եւ մեծ հաւաքներու գործ ընելիք պատմական ընտիր պատկերներ եւ ուրիշ զանազան տեսակ ճարտարապետական քաստրներ պիտի դնուին վաճառի փետրվարի խանը վերի յարկը թիւ 36 եւ Մահմուտ փաշա խիս. 237 հայկազեանոց. Ա. Սիրագեանի խանութները. Ծիչեալ պատկերներուն համար նաեւ զանազան տեսակ ասկեղօծ շրջանակներ ալ կը չինուին գոհացուցիչ դիներով.

Երկուշաբթի ապրիլ 12 ին, Ա.յսգմո Գաբուտա դանուած Նայսերական Ջալալդէն եկած 3000 ոսոխրակ 5 նխ. մերօ ալիւր առնուի պիտի գրաւգի վերջնական կիւրտով. դնել ուզողները պէտք է որ նոյն օրը ժամը 6 ին յիշեալ Ջազագքը գանուին.

7 ապրիլ 1871
Ի Գաւուն Պալաբանեան.

Ա.յս լրագիրը չաբաթը երիք անգամ կը հրատարակուի, երկշաբթի, հինգշաբթի եւ չարաթ օրերը. Բաժանորդագրութեան արգերն են կ. Պոլիս Ջինիլի խանը վերի յարկը թիւ 6 Մասիսի խմբագրատունը.

Խակ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուց անունակները.

ԻԶՄԻՐ. Լանխան աղա Տէմէճեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թորոս սպա ոսկերիչ.
ԱՏԱՓԱԶԱՐ. Ցալաքիւեան աղա Ղազարեթեան.
ՏՐԱԶՈՒՈՆ. Խաչատուր աղա Լիւմաճեան
ԿԱՐԻՆ. կայսերկան պատուկի Զաքարեան.
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վարդան Հիւնաթ Արդարեան.
ԵԱՇ. Կ. աղա Խաչիկեան.
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան.
ԵՐԶՆԿԱ. Ընթերցասիրաց Թանգարան
ՎԱՆ. Դրիգոր աղա Խաճանեան.

Ուրիշ քաղաքներէ առորագրուիլ ժողովուրդն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան իրենց.

Խմբագիր—Տնօրէն
Ն. Ս. ԻՆՃԻՃԵԱՆ.

Կ. ՊՕԼԻՍ ՏԻՆՆԻՒ ԽԱՆ.
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱՏԻՐՈՑ

Ա. Ո. Ե Ի Տ Ր Ա. Կ Ա. Ն

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
10 ԱՊՐԻԼ

(ՕՏԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՑԻ ՀԱՏ 100 ՂԱՒՐՈՒՇԷՆ)

Լոնդրա 3 ամիս զորաւ		110—110
Մարսիլիա	»	23,30—23,20

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
10 ԱՊՐԻԼ

Անգլ. լիրա	զուրուշ	110,10
Նաբօլէոն ոսկի	»	88,09
Իմբէռիալ ոսկի	»	89,06
Քըրըմիչ	»	51,23
Հին Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104/105
Պլինձ	»	116/1

ԿՈՒՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ 10 ԱՊՐԻԼ

Ա Ր Մ Տ Ի Ֆ

Ցորեն կարծր	Պէտարապիա	29	—30
» »	Ազագ	30	—31 »
» »	Պալլըք	29	—30
» »	Պուրկաղ	29	—30 »
» »	Թէքիրտաղ	29	—30
կակուղ	Ազագ	30	—31 »
» »	Պէտարապիա	30	—31 »
Սիրքա Թուռնա		30	—31 »
Ցորեն կակուղ	Պուրկաղ	26	—29
» »	Վառնա	26	—29
» »	Պալլըք	26	—29
Եգիպտացորեն Թուռնա		19	—21
»	Ալեատա	19	—21
Գարի Թուռնա		14	—15
»	Ալեատա		—

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԻՈՁԱԿ ՁՈՐ

Պուրսա	զուրուշ
Անատօլու	»
Գօլոս	ֆրանք ոչ գին կայ
Լափրնէ	» եւ ոչ գնող
Փակած	

ԲԱՄՊԱԿ ղուրուշ

Կէյվէ	հօխա	7դ.—
Իզմիր	»	8 —
Վառնա	»	7դ.—
Պարսկաստան	»	6դ.—
Վրաստան	»	6դ.—

ՐՈՒԻՐԴ

Անատօլու լուացուած	հօխա	12
» չլուացուած	»	7դ.—
Րումէլի լուացուած	»	12
» չլուացուած	»	7
Վրաստան լուացուած	»	—
» կէս		12 —13
» չլուացուած	»	22 —24
Տոպրոմա	»	8 —
Էսկի Շէհիր	»	7դ.—

Մ Ա Զ Ը

Պարսկաստան	հօխա	10դ.—
Անատօլու	»	9դ.
Ձերմակ	»	—

Ա Է Օ Ր Ի

Դամասիր Ա. տեսակ	հօխա	22	
» Բ. »	»	20	—
Էնգլիւբրի	»	18	—
Թօզաք	»	»	—
Աքէլէք	»	17	—
Նօզդաս	»	17	—
Զօրում		17	—

Թ Ի Ֆ Թ Ի Ր

Էնգլիւբրի	հօխա	44	—40
Դամասամպօլ	»	44	—40
Պէյրութ	»	44	—40
Զէրզէղ	»	44	—40
Վան	»	22	—

Ա Ճ Ա Ի Մ Ո Ր Թ

Ամասիա	8—9դ.	հատ	մէկ	0.	Լ.
Նօզկաս	»	»	»		»
Սիվաս	»	»	»		»
Էրզրում	»	»	»		»
Դայէրի	»	»	»		»

Զ Ե Թ

Մուսանիա	հօխա	6 —
Այվալը	»	6 —
Սաքըզ	»	8 —
Միտիլի	«	6 —

Պլինձ Թոզաքի երիրին մէջ		9դ.—10	
Ցորեն Դասի ամպօլ	հօխա	—	
Աքիոն	»	250	—260
Փիմբէ	»	20	—26
Ցուռամ	»	3դ.—	
Կապաւա Ընտ.	ֆրկ.	30	—
» Իսկիլի	»	—	
Մեսաքա Պարակ. Լաչ	»	42	—48

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		դուրուչ	
Խանկէ Ըլիօ. առեակ	100 հօխ.	920	—940
« Բ. »	»	840	—
Նէմէն	»	18	
Շաքար փուչի Անգղ. փդ.		252	—235
» » Գաղղ.	»		—
» գլօպի Գաղղ.	»		—
Ջայ Չոնկօ	հօխան	22	—25
» Իչգօ ծաղիկ	»	50	—70
Անագ գալայ	կինդ.	850	—835
Պղպեղ (սիլպէտա)	հօխա	9	—
Նիլական չիվի ու պէնկալա	»	130	—150
» » Մատրաս	»	140	—160
Զինք տախտ. 100 հօխա ֆր.		104	—
Երկաթ ձոզաձեւ		58	—60
» տախտակ		11	—
» բեւեռացած		63	—64
Քարֆիլա		95	—
Ըրճնձ խտալիոյ 100 Քիլօ.		39	
կարագ եղ Պուտիոյ զրս.		44	—
Չամիւզ	»	24	—27